

Vägledning kring ledighet med lön enligt villkorsavtalen 9 kap 2 §

Detta dokument är en vägledning som syftar till en likartad hantering inom Lunds universitet oavsett var man arbetar. Dokumentet innehåller avtalstext och råd från villkorsavtalen, samt delar av tidigare avtal som alljämt utgör vägledande material för statliga myndigheter. Dokumentet innehåller även en sammanställning av den rådgivning Arbetsgivarverket gett via skrifter, utbildning och i enskild rådgivning samt interna rutiner vid Lunds universitet.

9 kap 2 §

Annan ledighet utan löneavdrag

2 §

Om arbetsgivaren har beviljat en arbetstagare ledighet med stöd av tjänstledighetsförordningen (1984:111) eller annan författning, har arbetstagaren rätt till lön utan avdrag under ledigheten enligt sammanställningen nedan. Ledighet under en del av en dag räknas som en hel dag.

- a) Allvarligare sjukdomsfall, dödsfall, begravning, bouppteckning eller arvsifte inom egen familj eller den närmaste släktkretsen. Den tid som behövs (inkl.restid), dock högst tio arbetsdagar per kalenderår*
- b) Flyttning, om flyttersättning lämnas. Högst tre arbetsdagar*
- c) Flyttning i annat fall. En arbetsdag*
- d) Fackligt förtroendemannauppdrag. Högst tio arbetsdagar per kalenderår*
- e) Examen och tentamen. Högst fem arbetsdagar per kalenderår*

Upplysning

Bestämmelsen i d) gäller inte vid ledighet enligt lagen om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen och avtalet om fackliga förtroendemän.

Råd till 9 kap. 2 § Annan ledighet utan löneavdrag

Allmänt

Om arbetsgivaren beviljar arbetstagaren längre ledighet än som vid tillämpning av denna paragraf medför rätt till lön utan löneavdrag, ska denna ytterligare ledighet behandlas som ”annan ledighet”, dvs. löneavdraget ska beräknas enligt bestämmelserna i kap. 6.

Punkt a)

Rätten till sådan ledighet kan följa av lagen (1998:209) om rätt till ledighet av trängande familjeskäl.

Punkt d)

Denna punkt gäller inte ledighet som avser den fackliga verksamheten på den egna arbetsplatsen eller någon annan arbetsplats för den som är facklig förtroendemän. I sådant fall gäller i stället avtalet om fackliga förtroendemän (FMA, SAV cirk 1984 A 39). Punkten avser i första hand sådana uppdrag i centrala, regionala eller lokala arbetstagarorganisationer som anges i organisationernas stadgar och som arbetstagaren får genom val eller annars genom protokollfört beslut. Det kan till exempel handla om uppdrag som ordförande, sekreterare, kassör eller annan ledamot i styrelsen för central arbetstagarorganisation, förbund, avdelning, sektion, klubb eller annan del av förbund, uppdrag som ombud vid kongress, representantskap eller dylikt, eller som revisor. Punkten gäller endast när arbetstagaren utövar just den funktion som uppdraget avser, till exempel som ordförande vid styrelsens sammanträden. Arbetstagaren förutsätts styrka behovet av ledigheten till exempel genom att visa kallelsen till sammanträdet.

Vägledning och rutiner vid Lunds universitet*Punkt a – allvarligare sjukdomsfall*

Med allvarligare sjukdomsfall menas i regel endast sjukdomstillstånd av livshotande art eller sådant akut sjukdomsfall som oundgängligen kräver ingripande av arbetstagaren. Det handlar om fall då den anhörige befinner sig i livets slutskede.

Lön utbetalas inte vid ledighet av andra orsaker i samband med anhörigs sjukdom t ex vård av närstående. Det finns möjlighet att söka ledighet för närståendevård enligt lagen om ledighet för närståendevård i den omfattning som Försäkringskassan beviljar närståendepenning.

Punkt a – egen familj eller närmaste släktkretsen

Till egen familj och närmaste släktkretsen bör i regel hänföras arbetstagarens:

make/maka, sambo, registrerad partner

föräldrar

far- och morföräldrar

fosterföräldrar

svärföräldrar

barn

bonusbarn

barnbarn

syskon

bonussyskon

och när det är fråga om *begravning*, *bouppteckning* eller *arvskifte* även arbetstagarens:

farbror

faster

morbror

moster

syskonbarn

svärson

svärdotter

svåger

svägerska

Bestämmelserna om ledighet utan löneavdrag för begravning får tillämpas dels i fråga om jordfästningsceremonien och dels i fråga om gravsättning av urna.

För ledighet för bouppteckning eller arvsifte krävs utöver nämnda släktskap att arbetstagaren är dödsbodelägare eller enligt lag eller förordnande har att företräda dödsbodelägare. Lön utbetalas alltså inte till någon som enligt fullmakt företräder dödsbodelägare utan att själv vara detta.

Vid ansökan om ledighet enligt punkten a anger arbetstagaren vad ledigheten avser samt släktrationen i anteckningsfältet i ansökningsformuläret. Arbetsgivarverket har framhållit att det ska finnas en enhetlig hantering inom myndigheten. Mot denna bakgrund ska sektionen HR kontaktas innan en ledighet som avviker från uppräknigen över vilka som anses vara egen familj och närmaste släktkrets beviljas.

Punkt a – den tid som behövs

En arbetstagare kan beviljas ledighet utan löneavdrag under maximalt 10 arbetsdagar per kalenderår. Med ledighet "den tid som behövs" avses ett dagantal som står i rimligt förhållande dels till den tid som åtgår för den aktuella angelägenheten och dels till tid för eventuell längre resa. Praktisk tillämpning är en dag för själva släktangelägenheten och vid behov en dag för resa till och en dag för resa från ort utanför bostadsorten (med hänsyn tagen till möjligheten att resa på tjänstgöringsfri tid). Det är därmed inte en rättighet att nyttja alla tio dagar vid ett tillfälle.

Det finns andra tillfällen då en arbetstagare kan behöva vara ledig t ex för:

- eget sorgearbete vid dödsfall
- begravning av nära vän
- hantering av kvarlåtenskap
- förberedelser inför begravning
- tömning av bostad
- nära anhörigs flytt
- hembesök hos nära anhörig för anpassning av bostad, sjukvårdsteam etc.
- medföljande vid anhörigs läkarbesök
- födelsedagsfirande

För dessa tillfällen kan mycket väl ledighet beviljas, dock med fullt löneavdrag. Andra alternativ är att bevilja semester eller flexledighet. Se närmare i sammanställningen över ledigheter: https://www.hr-webben.lu.se/sites/hr-webben.lu.se/files/2021-06/ledigheter_i_oversikt.pdf

Punkt b

För ledighet utan löneavdrag vid flytt enligt punkten b förutsätts att den anställde byter mantalsskrivningsadress.

Punkt e

För ledighet utan löneavdrag för examen eller tentamen förutsätts att det avser egen examen eller tentamen vid högskola, universitet eller motsvarande.

Flexitidssaldot kan inte ökas upp på grund av ledigheter utan löneavdrag enligt 9 kap 2 § a-e.